

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Saxoniae Dux ne Muncerum eijceret à Luthero impeditur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Muncerus porro non solum sermonibus suis, sed habitu etiam ac tota vita miserabilem simplicitatem præ se ferebat, eaque ratione magnam sibi apud vulgus auctoritatem comparabat. (a) Somnia item, ecstasim, reuelationes diuinas, & colloquia cum Deo fingebat. (b) Atque eadem ob causam à seipso serio & libenter, at à Lutero contemptim & per probum Prophetæ caelestes & nominati sunt & exagitati. Precationem tam ipse quam discipuli, eleuatis ad cælum oculis, in hæc verba fudebant: *Pater infunde animo meo perfectum desiderium iustitiæ tuæ. Quod nisi feceris, te tuosque Apostolos ad unum omnes abnegabo.* Ecce tibi miram precationem, quæ & Dei abnegationem habet adiunctam. (c) Quid putas, non statim momento Spiritum sanctum ad has preces descendurum? O simplices, inquit, qui hoc modo decipi se patiuntur! Id vero mirum videri nemini debet: quum & ante & post Muncerum multi fuerint, qui his artibus populis imposuerunt. Florentinis nihil est acutius, nihil callidius: & tamen his persuasit Sauanarola, se cum Deo colloquia habere, (d) ut Machiauellus testatur, qui addit: *Vtrum hoc verum sit, nec ne, non satis scio. Sed & de tali homine non nisi honorifice loqui volo.* Illud tamen dico, decem hominum millia illud credidisse, quamuis tanta miracula non viderint, ut persuadere sibi hoc deberent. Sola ipsius vita, doctrina, & cathedra veritatis in qua stabat, hanc illius opinionem impresserunt. Quamobrem, ait idem, nemo debet eius perficiendi spem abijcere, quod ab alijs perfectum videt. Hæc Machiauellus. Enimvero, nonne isti suorum temporum Mosiculi, seu Noui Moyses & Prophetæstri, in huius Schola educati videri debent, cuius Lectorem adeo graphice didicerant? qui familiarum in modum, quasi facie ad faciem cum Deo sermocinantur? Sic Muncerus, suo ipsius delirio, somnijs & reuelationibus deceptus, alios deinde decipit. Quia tamen intelligebat ad stabiliendam doctrinam suam alio fundamento quam somnijs & visionibus opus esse; rerum inter omnes ex Sc. sacra communitatem esse voluit, (e) Agrariæ illos olim legis aut Sisachthiæ suafores imitatus. *Fratres, inquit, omnes sumus, & filij Adams. Quare æquum non est ut alij intereant fame, dum alij in summis diuitijs ac rerum abundantia deliciantur. Apostoli nihil propriam habuerunt, (f) sed omnia erant communia.* Hoc quidem dogma mirum quantum hominum multitudinem breui allegerit, quaras etiam discordias & seditiones pepererit, quæ à Sleidano & alijs describuntur. V. Saxoniz Dux 7 bide nouo vate Muncero au-

dijisset, Lutherum quid faciendum esset in consilium adhibuit; qui suavit, ut eum toleraret. Quem admodum enim insignis luxuriæ Imperator Gordianus ex omnibus puellis formosissimas ac maxime deformes in balneas ad se adduci voluit, quod harum comparatione illarum pulcritudo magis appareret; sic Lutherus quotidie noua, præfertim tam deformia inonstra enasci non ægre ferebat, sperans hoc modo doctrinam suam multo plausibilem redditum iri. (g) Postquam autem vidit tantam ad Munceri partes accessionem fieri, suamque gloriam quodammodo obscurari, ut qui non minus contra ipsum quam Pontificem Romanum passim inueheretur: calamum in eum strinxit, (h) diabolum incarnatum appellans; ac ciuibus vbi concionabatur Muncerus & socij, consilium dedit, ut eos eijcerent, nisi doctrinam miraculis confirmarent. Sic enim scribit ad Senatorem & magistratum Mulhusinum, sapienter eos facturos si Muncerum interrogarent à quo prædicandi acceperit potestatem. Si dicat à Deo, id ei probandum, & vocationem suam miraculo aliquo confirmandam. Id si facere non possit, extrudendum. Illud enim Deo proprium esse, ut voluntatem suam per miracula declaret, quoties vsitatum ordinem mutari velit. Sic Lutherus ab alijs exigi iubet quod præstare ipse nunquam potuit. Probatamen norat Lutherus, has veræ & legitimæ, ac non falsæ aut adulterinæ Ecclesiæ esse notas. Bullingerus quoque (i) cum Anabaptistis de Pastorum vocatione disputans, ab eis extraordinaria signa & miracula exigere non dubitauit. Et Lutherus legem hic eam præscribit, quæ sane omnibus nouam doctrinam afferentibus os occludere debet, nisi vni ipsi, qui tamquam alteri Mahumetes priuilegium hoc cælitus sibi concessum iactat, ut sit Elnabi, id est, Dei interpret, etiam si nulla faciat miracula. Si quis forte, inquit, (k) ad vos venit, & concionandi potestatem petit, quærite an habeat missionis seu vocationis sue testimonium.

a Bucholtzer. in Chronic. Sleid. lib. 5. Ofiand. lib. 1. cap. 36. fol. 98. histor. Eccles. b Modet. de auctor. Anab. fol. 67. c Luth. libr. de caelest. proph. Bulling. lib. 1. de orig. Anab. cap. 2. fol. 3. d Iou. in elog. viri Commina. libr. 8. cap. 2. & c. 19. Besold. diss. 1. fol. 27. e Lamb. Hortens. hist. Anab. libr. fol. 12. b. 2. Bulling. de orig. Anab. lib. 1. cap. 3. fol. 5. f Actor. Sleid. lib. 4. & 5. g Coll. Mens. fol. 153. Sleid. lib. 5. Luth. Tom. 2. fol. 4. 55. h Melancthon in hist. Munc. Luth. rom. 2. Ten. fol. 455. 456. ad Senat. Mulhusin. Sleid. lib. 5. fol. 99. & 104. i Lib. 3. c. 4. & seq. ad Anabapt. k Tom. 5. fol. 491.

*Simonium. Si à Deo se missum dicat, quarite ubi ipse
sint miracula. Galtius qui edito Basileæ An. MDLIV.
libro multa notatu digna de Anabaptistis prodi-
dit, inter alia dicit, (a) rogatos quosdam de vocatione
sua & miraculis, noctu in lacum quendam castello vici-
num, ingentem vim piscium comportari curasse, quum
deinde ipsos quacumque incederent ad Pœnitentiam vi-
taq; emendationem magno clamore cohortantes, (b) &
extremum ludicium aduentum annunciantes, ingens homi-
num multitudo sequeretur, ac multi ex ijs fame preme-
rentur: unum istorum praconum in genua pronolutum
precari coepisse, ut Deus populo esuriienti prospicere ac bo-
na sua largiri vellet. Deinde, resia & nassus afferri iussis-
se, ac cum socijs in lacum ingressum, incredibilem piscium
copiam extraxisse, eosque assistentibus distribuisse, magno
cum omnium, qui hoc adspexerant, stupore, quod antehac
vix ullus in eo lacu piscium visus fuisset. Miraculum hoc
statim undique fuit divulgatum, & pisces etiam ad
diuersa loca missi, multis ad hanc famam undique con-
fluentibus, & ad novos hos Apostolos quos diuinos homi-
nes, & ad perditum Mundi salutem cœlitus missos dica-
bant, sese aggregantibus.*

Similis fere miraculorū artifex Mahumetes fuit:
qui quum Arabum miraculum aliquod ab ipso fla-
gitantium petitionem diu elusisset, in montis cu-
iusdam vertice vrbas aliquam multas lacte plenas
profunde defodit, populo deinde supra modum
famelico, prostratus Deum inuocauit, vt doctrin-
am ipsius testimonio aliquo corroboraret. Per-
acta precatone, terram effodi, & cœleste illud
donum scilicet, præter omnium spem inuentum,
distribui iussit, barbaris illis magno stupore defi-
xis. Menno Anabaptistarum Doctor præcipuus,
in libro quem de libero scripsit arbitrio, ait, mul-
tos Lutheranos qui doctrinæ ipsius illuissent, sub-
bitanea morte perijisse: tum Vincentium nescio
quem, Anabaptisnum refutare aggressum, subito
loquendi vsum amisisse. Ecce quomodo impostor
hic Mundi simplicitate abutatur. Lindanus Ru-
remundensis Episcopus rem plañe admirabilem
narrat, cui tamen tanti viri auctoritas facile fidem
addit. Dicit vero, nouisse quosdam idiotas &
simplices homines, qui quum ante nec vel litteram
legere ac scribere possent, factos Anabaptistas,
non solum S. Scripturam expedite legerint, verum
etiam explicare præsumerint. Eisdem dein quum
ad Catholice Ecclesie gremium redijissent (ô in-
auditam diaboli astutiam!) non minus quam ante
omnium litterarum imperitos rursus fuisse. Ego,
inquit, diu existimaui fabulas esse qua hac de re dicere so-

tur, donec à Catholico quodam mihi noto monitus, vxo-
rem ipsius ad Anabaptistarum concionem abiisse, eodem
me contuli. Eo quum venissem, inueni ipsam in Biblis
legentem, iamque accinctam vt Baptismum reciperet.
Quum vero eam inde abduxissem, ac librum, vt illum
legeret, et exhibuissem, illa ne litteram quidem in eo se
noscere confessæ est. Petrus Tyræus in libris suis De
Dæmoniasticis testatur Anno MDLX. se quoque Co-
loniæ futorem veteramentarium, & alterum ru-
sticanum, vtrumque Anabaptistam vidisse atque
audiisse Biblia expedite legentes, quamuis eam ar-
tem nunquam didicissent. O periculosam ac me-
tuendam maligni spiritus subtilitatem, quum pro-
desse videretur, maxime nocentis! Sed ad Muncer-
um redeamus.

VI. Omnia miracula quibus vocationem suam
Muncerus probauit, eiusdem sunt farinae cuius illa
quæ primus ipse magister Lutherus per Christianum
orbem divulgauit. Quanta verò hæc & qua-
lia? O miseris Evangelicos (inquit quodam loco Er-
asmus) (c) qui precibus suis nec claudicantem vllum
equum sanare potuerunt! Miracula ipsorum sunt, ignis,
sanguis, cades & carnificina. Nec ipsorum Deus, Deus
pacis est, sed dissensionis. Hæc certe de Muncero vere
dici potuerunt: qui vocationem suam nulla alia re
probauit, quam quod omnibus in locis quæcumq;
adiit, miseras & calamitates plena manu disse-
minauit, quibus tandem & ipse fuit absorptus, à Prin-
cipum exercitu vnâ cum copijs suis, profligatus &
captus. Quum impetus factus esset, inquit Sleidanus,
(d) miseris homines velut attonitos ac mente captos ne-
que se defendisse, neque fuga salutem quasisse, sed car-
men populare, quo sancti Spiritus petitur auxilium,
cantasse: quod plerique Munceri pollicitationibus con-
fisi (non minus frustra quam olim Baaliticis sacerdotes)
cœlestem opem expectarent. Muncerus è prælio in
oppidum Fraucesium profugerat, sed captus ibi,
pœnas luit. Interrogatus à Georgio Saxonie
Duce, quid ita miseris homines in fraudem per-
traxisset, Ego, inquit, feci quod cœlitus mihi fuit in-
iunctum. Hoc modo omnes magistratus qui doctrinam
Euangelij recipere nolunt, coercendi ac tractandi sunt.
Nebulo hic dum supplicium apparatur, vultu ac
omnibus rebus tamquam Prophetam se ferebat.
Quæstioni subiectus, inter ipsa tormenta, po-

M 2 puli

a Vide etiam Nicol. Blesdick. de sect. Anab.
b Boland. in histor. monast. c In sua Diatriba. d Sleid.
lib. 5. pag. 101. Cyriac. Spang. Chron. Mansfeld. Pomæ.
Chron. Sax. supra cit. loc.